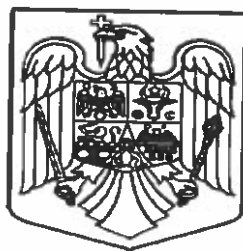

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL
MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 76
din 21 ianuarie 2016

Analizând Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul organizării instanțelor judecătorești, înregistrată pe rolul Camerei Deputaților sub nr. Pl-x nr. 883/2015,

în temeiul dispozițiilor art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

H O T Ă R Ă Ș T E :

Art. 1. – Avizează negativ Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul organizării instanțelor judecătorești, înregistrată pe rolul Camerei Deputaților sub nr. Pl-x nr. 883/2015, pentru motivele expuse în avizul care face

1

1 9 0 9

Consiliul Superior
al Magistraturii

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

[REDACTED]
parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. – Prezenta hotărâre se comunică Camerei Deputaților.

Data în București, la 21.01.2016

**PREȘEDINTE,
JUDECĂTOR MIRCEA ARON**

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

A V I Z

**referitor la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte
normative în domeniul organizării instanțelor judecătorești**

În urma examinării Propunerii legislative pentru modificarea și completarea unor
acte normative în domeniul organizării instanțelor judecătorești, înregistrată la Camera
Deputaților sub nr. Pl-x 883/2015;

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

În temeiul art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al
Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare,

În baza Hotărârii nr. 76 din 21 ianuarie 2016 a Plenului Consiliului Superior al
Magistraturii:

Avizează negativ Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor
acte normative în domeniul organizării instanțelor judecătorești, înregistrată la Camera
Deputaților sub nr. Pl-x 883/2015, pentru următoarele motive:

Principiul repartizării aleatorii este consacrat în dispozițiile art. 11 și art. 53 din
Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și
completările ulterioare, conform cărora repartizarea cauzelor pe complete de judecată se
face în mod aleatoriu în sistem informatizat.

Prevederi similare se regăsesc și în legislația secundară reprezentată de
Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea
Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375 din 17 decembrie 2015, respectiv
în art. 101 alin. (1), care stipulează că repartizarea cauzelor se va efectua în sistem
informatic prin programul ECRIS.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

Legislația primară și cea secundară menționată concretizează o reglementare completă pe aspectul repartizării aleatorii a cauzelor, fiind vizate toate situațiile care pot apărea în practică, de natură să înlăture orice suspiciune referitoare la imparțialitate, existând inclusiv sancțiuni pentru nerespectarea dispozițiilor respective. În aceste condiții, modificarea și completarea Legii nr. 304/2004, în forma propusă de inițiator, nu este necesară întrucât reglementarea de lege lata este suficientă.

Astfel, atât Legea nr. 304/2004, cât și Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești stabilesc imperativ regula repartizării cauzelor pe complete de judecată în mod aleatoriu în sistem informatizat. Dispoziții referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor pe complete de judecată se regăsesc și în codurile de procedură.

Propunerea de completare a Legii nr. 304/2004 cu art. 11¹ vizează, la alin. (1), repartizarea pe complete și stabilirea primului termen de judecată în dosarele nou-formate, obligatoriu, doar prin repartizarea aleatorie a acestora, în cauzele înregistrate pe rolul instanțelor după intrarea în vigoare a respectivei legi. Dar, dispoziții referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor pe complete există în actuala reglementare, motiv pentru care nu se impune reluarea acestora într-un nou articol.

Mai mult, principiul repartizării aleatorii a cauzelor este dezvoltat în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, relevante fiind art. 101 – 103, potrivit cărora:

„Art. 101 - (1) Repartizarea cauzelor se va efectua în sistem informatic prin programul ECRIS.

(2) În cazul în care repartizarea în sistem informatic nu se poate aplica din motive obiective, repartizarea cauzelor se efectuează prin metoda sistemului ciclic.

(3) Repartizarea aleatorie în sistem informatic se realizează o singură dată, urmând ca în situațiile în care pe parcursul desfășurării procesului apar incidente procedurale să se recurgă la regulile stabilite în prezentul regulament.

(4) Cererile referitoare la un dosar repartizat aleatoriu se judecă de același complet dacă prin lege nu se prevede altfel.

(5) Pentru aplicarea criteriului aleatoriu, completele se vor constitui la începutul fiecărui an și se numerotează pe instanță sau, după caz, pe secții, ținându-se seama de materiile în care judecă, de specializarea completelor și de stadiul procesual în care se află cauzele. Modificarea numărului completelor de judecată sau schimbarea judecătorilor care le compun se va putea realiza doar pentru motive obiective, în condițiile legii.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

(6) Toate modificările aduse compunerii completului de judecată ori repartizării dosarelor în condițiile prezentului regulament vor fi evidențiate în programele informatice de repartizare aleatorie.

(7) În situațiile de modificare a compunerii completului de judecată, copiile după încheierile, hotărârile colegiului de conducere și procesele verbale se păstrează în mape separate.

(8) Un dosar se consideră repartizat aleatoriu chiar și în situația în care un singur complet poate soluționa o cauză, dacă această situație se datorează unor motive obiective.

(9) Ori de câte ori se impune excluderea unui complet de la repartizarea aleatorie, aceasta se dispune de președintele de secție sau de președintele de instanță, după caz.

Art. 102 – (1) Cauzele având ca obiect cererile, propunerile, plângerile sau contestațiile date prin lege în competența judecătorului de drepturi și libertăți se înregistrează în sistemul ECRIS ca dosare distincte, dar evidențiate în legătură cu dosarul având ca obiect prima cerere, propunere, plângere ori contestație formulată în cauză.

(2) Persoana desemnată cu repartizarea aleatorie a cauzelor, primind cererea, propunerea, plângerea sau contestația, verifică în sistemul ECRIS dacă au fost formulate alte sesizări în cursul urmăririi penale efectuate în cauza respectivă și întocmește un proces-verbal pe care îl depune la dosar.

(3) Dacă soluționarea unei cereri, propuneri, plângeri sau contestații de către un singur judecător de drepturi și libertăți nu este posibilă din cauza numărului mare al inculpaților la care aceasta se referă, pot fi constituite mai multe dosare, pe grupuri de inculpați. Modalitatea de constituire a dosarelor pe grupuri de inculpați se stabilește prin hotărâre a colegiului de conducere.

(4) Dispozițiile alin. (3) se aplică atât la soluționarea unei prime cereri, propuneri, plângeri sau contestații, cât și a celor formulate ulterior în cursul urmăririi penale în aceeași cauză.

(5) Judecătorul de drepturi și libertăți care soluționează o primă cerere, propunere, plângere sau contestație soluționează, de regulă, și următoarele cereri, propuneri, plângeri ori contestații formulate în cursul urmăririi penale în cadrul aceluiași dosar de urmărire penală, dacă prin hotărâre a colegiului de conducere nu s-a dispus altfel.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

[REDACTED]

(6) La primirea rechizitoriului sau a acordului de recunoaștere a vinovăției, persoana desemnată cu repartizarea aleatorie verifică în sistemul ECRIS dosarele în care s-au îndeplinit acte sau măsuri procesuale de către judecătorul de drepturi și libertăți. Aceasta înaintea de îndată dosarul format, încheierile emise de judecătorul de drepturi și libertăți, precum și un proces-verbal în care menționează rezultatul verificării președintelui secției penale ori, după caz, președintelui instanței, dacă nu există secții.

(7) Președintele secției penale ori, după caz, președintele instanței, dispune, în scris, ca dosarul format ca urmare a sesizării instanței prevăzută la alin. (6) să nu fie repartizat acelor judecători care, în calitate de judecători de drepturi și libertăți, au îndeplinit acte sau măsuri procesuale în cursul urmăririi penale. Dispoziția președintelui secției penale sau, după caz, a președintelui instanței prin care s-a decis excluderea anumitor complete de la repartizarea aleatorie se depune la mapa privind incidentele de repartizare.

Art. 103 - (1) Repartizarea aleatorie a cauzelor se realizează de către persoanele desemnate anual de președintele instanței.

(2) Prin metoda sistemului ciclic dosarele sunt preluate de persoana sau persoanele desemnate potrivit alin. (1), care repartizează câte un dosar, în ordine, completelor de judecată competente, stabilite conform art. 101 alin. (5)."

În același timp, atât legea, cât și reglementarea secundară, se referă la repartizarea aleatorie a cauzelor pe complete, și nu la stabilirea primului termen de judecată. De altfel, având în vedere modificările determinate de noile coduri de procedură, stabilirea termenului de judecată se face de președintele completului de judecată căruia dosarul i-a fost repartizat aleatoriu și nu de sistemul informatic.

În aceste condiții, propunerea de modificare ce vizează stabilirea primului termen de judecată în dosarele nou-formate, obligatoriu, doar prin repartizarea aleatorie, ar veni în contradicție cu dispozițiile procedurale stabilite prin noile coduri de procedură, potrivit cărora termenele de judecată se stabilesc de completul desemnat aleatoriu. Reglementarea respectivă a urmărit efectuarea procedurii prealabile, determinantă pentru asigurarea celerității actului de justiție, primul termen fiind stabilit de complet după parcurgerea acestei proceduri prin care dosarul este pregătit pentru judecată.

Din acest punct de vedere, inițiativa legislativă nu se integrează în ansamblul legislației, nefiind respectate normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Astfel, potrivit art. 13 lit. a) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, actul normativ trebuie să se integreze

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

organic în sistemul legislației, scop în care proiectul de act normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune.

În ceea ce privește textele propuse pentru art. 11¹ alin. (1) teza a II-a și alin. (2), reglementările propuse nu sunt necesare, deoarece Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești stabilește foarte clar cum se compun completele de judecată în situația imposibilității de participare a membrilor acestuia, dar și mențiunile ce se fac în evidențele speciale referitoare la modificările aduse compunerii completului de judecată ori repartizării. Astfel, potrivit art. 101 alin. (3) din Regulament, repartizarea aleatorie în sistem informatic se realizează o singură dată, urmând ca în situațiile în care pe parcursul desfășurării procesului apar incidente procedurale să se recurgă la regulile stabilite în acest regulament. În aceste condiții, judecătorul din lista de permanență ce îl va înlocui pe membrul completului aflat în imposibilitate obiectivă de a participa la judecată nu mai poate fi desemnat aleatoriu, dar acest aspect nu afectează dreptul la un proces echitabil, deoarece planificarea de permanență se întocmește cel puțin trimestrial și se aprobă de colegiul de conducere, iar desemnarea judecătorului de permanență în situația existenței, într-o singură zi, a mai multor situații de absență se realizează prin rotație, dintre judecătorii aflați pe planificarea din acea dată.

Mai mult, Regulamentul prevede expres că pentru aplicarea criteriului aleatoriu, completele se vor constitui la începutul fiecărui an și se numerotează pe instanță sau, după caz, pe secții, ținându-se seama de materiile în care judecă, de specializarea completelor și de stadiul procesual în care se află cauzele. Modificarea numărului completelor de judecată sau schimbarea judecătorilor care le compun se va putea realiza doar pentru motive obiective, în condițiile legii. În aceste condiții, nu se impune completarea propusă la art. 11¹ alin. (1) teza a II-a, în sensul că „judecătorul care nu poate participa la judecată din motive obiective, temeinic motivate și care nu puteau fi prevăzute, după aprobarea Colegiului de conducere al instanței respective, urmează a fi înlocuit cu unul din judecătorii de permanență din ziua respectivă, desemnat prin repartizare aleatorie.”

Nici propunerea cuprinsă în art. 11¹ alin. (2) nu este necesară deoarece potrivit art. 101 alin. (6) și (7) din Regulament toate modificările aduse compunerii completului de judecată ori repartizării dosarelor în condițiile prezentului regulament vor fi evidențiate în programele informatice de repartizare aleatorie. În situațiile de modificare a compunerii completului de judecată, copiile după încheierile, hotărârile colegiului de conducere și procesele verbale se păstrează în mape separate.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

Reglementările cuprinse în legislația primară, dar și în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1375/2015, sunt de natură a asigura respectarea principiului repartizării aleatorii și dreptul justițiabilului la un proces echitabil sub aspectul independenței funcționale a judecătorului și imparțialității actului de justiție, fiind vizate toate incidentele procesuale și toate situațiile ce pot determina modificarea completului sau a componenței acestuia, dar și o evidență strictă ce permite controlul asupra sistemului. În aceste condiții, orice încercare de manipulare a sistemului este greu de realizat în prezent și este detectabilă, atribuții de control în acest sens având președintele de secție și președintele de instanță.

În expunerea de motive s-a menționat posibilitatea eludării sistemului repartizării aleatorii prin investirea instanței cu mai multe dosare, având același obiect, urmată de renunțarea la judecată cu ocazia primului termen. Propunerea legislativă nu cuprinde însă remedii pentru această practică, pe când actuala reglementare vizează și această situație, fiind un motiv suplimentar pentru care prevederile *de lege lata* sunt suficiente. Astfel, art. 107 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești prevede că:

"Art. 107 - (1) Dacă ulterior înregistrării unei cereri se constată că la instanță s-a depus cel puțin o cerere formulată de aceleași părți, chiar împreună cu altele, având unul dintre obiectele inițiale, toate cererile vor fi repartizate primului complet investit dacă cererile nu au fost soluționate încă.

(2) Colegiul de conducere stabilește, în funcție de resursele instanței, procedura internă privind evitarea, în măsura posibilității, a judecării separate a actelor de sesizare a instanței în situațiile prevăzute la alin. (1).

(3) Prevederile alin. (1) se aplică și dacă primul complet investit a luat act de renunțarea la judecarea cererii sau a anulat cererea ca netimbrată, ca nesemnată ori pentru neîndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de art. 194 - 197 din Codul de procedură civilă, ori cererea de deschidere a procedurii de insolvență a fost respinsă în condițiile art. 67 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, precum și atunci când cererea a fost respinsă ca inadmisibilă în condițiile art. 1.017 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

(4) În cazul în care primul complet investit consideră că nu sunt aplicabile prevederile alin. (1) președintele de secție sau, după caz, președintele instanței, stabilește care este completul care va soluționa cauza, întocmind un proces-verbal.

(5) Prevederile alin. (1) - (3) se aplică și în căile de atac.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

(6) Dispozițiile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și în materie penală."

Rațiunea instituirii art. 107 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești a fost înlăturarea practicii justițiabililor de a eluda principiul repartizării aleatorii prin formularea succesivă a unor cereri identice până ar ajunge la completul compus din judecătorul dorit.

În legătură cu textul propus pentru art. 53 alin. (1) se constată că acesta vizează repartizarea cauzelor „obligatoriu prin folosirea sistemului informatizat.” Forma propusă ar afecta considerabil buna desfășurare a activității instanțelor deoarece există și situații care fac imposibilă folosirea sistemului informatizat în repartizarea aleatorie a cauzelor pe complete. Astfel, sistemul Ecris poate avea disfuncționalități, uneori de durată, care pot determina blocarea activității unei instanțe. Întrucât în practică există situații obiective în care repartizarea în sistem informatic prin programul ECRIS nu poate fi realizată, Regulamentul a prevăzut, în subsidiar și condiționat, posibilitatea de repartizare a cauzelor prin sistem ciclic. În acest sens, conform art. 101 alin. (2), „în cazul în care repartizarea în sistem informatic nu se poate aplica din motive obiective, repartizarea cauzelor se efectuează prin metoda sistemului ciclic.”

Repartizarea prin metoda sistemului ciclic este tot o repartizare aleatorie, câtă vreme pentru aplicarea criteriului aleatoriu în sistem informatic sau ciclic, dosarele se înregistrează în ordinea sosirii la instanță și se repartizează în aceeași ordine de către persoana sau persoanele desemnate anual de președintele instanței, care repartizează câte un dosar, în ordine, completelor de judecată, stabilite conform art. 101 alin. (5) din Regulament.

În conformitate cu art. 101 alin. (5) din Regulament, pentru aplicarea criteriului aleatoriu, completele se vor constitui la începutul fiecărui an și se numerotează pe instanță sau, după caz, pe secții, ținându-se seama de materiile în care judecă, de specializarea completelor și de stadiul procesual în care se află cauzele. Modificarea numărului completelor de judecată sau schimbarea judecătorilor care le compun se va putea realiza doar pentru motive obiective, în condițiile legii.

În acest sens sunt dispozițiile art. 103 și 104 din Regulament, care prevăd că:

„Art. 103 - (1) Repartizarea aleatorie a cauzelor se realizează de către persoanele desemnate anual de președintele instanței.

(2) Prin metoda sistemului ciclic dosarele sunt preluate de persoana sau persoanele desemnate potrivit alin. (1), care repartizează câte un dosar, în ordine, completelor de judecată competente, stabilite conform art. 101 alin. (5).

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

Art. 104 – (1) Ori de câte ori se impune aplicarea metodei de repartizare ciclică a dosarelor, acestea se atribuie, în funcție de data înregistrării la instanța respectivă, către completele de judecată competente, în ordinea numerotării acestora.

(2) În cazul unei noi operațiuni de repartizare ciclică alocarea dosarelor se va realiza începând cu completul cu numărul următor celui cărui a fost atribuit ultimul dosar la repartizarea ciclică precedentă.

(3) În situația desființării unui complet, toate cauzele repartizate acestuia, inclusiv cele suspendate, vor fi repartizate prin sistemul ciclic, conform hotărârii colegiului de conducere”.

Pe de altă parte, repartizarea cauzelor în sistem informatic nu ar putea fi realizată nici în alte situații, cum ar fi unele cereri de competența judecătorului de drepturi și libertăți înregistrate după terminarea programului de lucru și care ar trebui soluționate de îndată.

Cum, în mod obiectiv, nu s-ar putea pretinde tuturor judecătorilor care judecă în materie penală să fie disponibili în orice moment după terminarea programului de lucru, este evident că în aceste situații repartizarea cauzelor se poate face doar în baza unei planificări de permanență, iar nu în sistem informatizat.

Referitor la propunerea care vizează instituirea sancțiunii nulității pentru hotărârile pronunțate cu încălcarea dispozițiilor referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor, prin completarea Legii nr. 304/2004 și a codurilor de procedură civilă și penală cu un nou caz de nulitate necondiționată, Plenul constată că se urmărește instituirea sancțiunii nulității indiferent de felul hotărârii pronunțate, deci și în situația în care ar fi vorba de o hotărâre definitivă care se bucură de autoritate de lucru judecat. În plus, propunerea legislativă nu stabilește procedura prin care s-ar aplica sancțiunea respectivă, din modul de redactare putându-se trage concluzia că ar fi vorba de o nulitate de drept.

Potrivit art. 16 din Legea nr. 304/2004, hotărârile judecătorești trebuie respectate și duse la îndeplinire în condițiile legii. Hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.

Din această perspectivă, căile de atac ordinare și extraordinare reprezintă cadrul procesual legal reglementat prin care pot fi desființate/anulate, reformate sau retractate eventualele soluții dispuse de organele judiciare cu nerespectarea prevederilor legale referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

Având în vedere cadrul legal actual, propunerea de completare a Legii nr. 304/2004 și a codurilor de procedură civilă și penală nu este necesară întrucât reglementarea *de lege lata* este suficientă.

Astfel, în contextul prezentat, legiutorul a manifestat deja preocupare pentru a sancționa situațiile în care sunt nesocotite dispozițiile imperative referitoare la compunerea completelor de judecată, dar și la repartizarea aleatorie a cauzelor, prevederile actuale fiind suficiente și adecvate.

În situația hotărârilor judecătorești pronunțate în primă instanță, nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la repartizarea aleatorie a cauzelor poate fi invocată în apel. Dacă hotărârea este dată fără drept de apel sau în apel, nerespectarea dispozițiilor respective poate constitui motiv de recurs.

Astfel, potrivit art. 488 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, casarea unor hotărâri se poate cere dacă hotărârea a fost pronunțată de alt judecător decât cel care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărei compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii.

În situația în care este vorba de schimbarea compunerii completului cu nerespectarea dispozițiilor referitoare la soluționarea incidentelor procedurale sau la alcătuirea acestuia în cazul absenței justificate a unuia dintre membri, ar putea fi incident și motivul de recurs prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, potrivit căruia casarea unor hotărâri se poate cere, când instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale.

Compunerea instanței nu vizează doar aspectul cantitativ, respectiv alcătuirea completului cu numărul de judecători prevăzuți de lege, ci și aspectul calitativ, respectiv cu judecătorii care pot face parte din complet. În aceste condiții, participarea unui judecător fără respectarea dispozițiilor legale și regulamentare referitoare la schimbarea compunerii instanței ar putea fi analizată prin prisma acestui motiv de casare.

De altfel, atât în materie civilă, cât și în materie penală, legea prevede expres sancțiunea nulității necondiționate în cazul încălcării dispozițiilor legale referitoare la compunerea instanței, așa cum rezultă din art. 176 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă și art. 281 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală.

Nerespectarea dispozițiilor referitoare la compunerea instanței poate fi invocată, în condițiile legii, și pe calea contestației în anulare, potrivit dispozițiilor art. 503 alin. (2) pct. 1 din Codul de procedură civilă și art. 426 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

Astfel, în ceea ce privește activitatea sistemului judiciar, sancțiunile juridice ce pot interveni în ipoteza în discuție sunt deja reglementate la nivelul legislației primare prin dispoziții corespunzătoare atât în Codul de procedură penală, precum și în Codul de procedură civilă.

Fiind vorba de norme de organizare judiciară, de ordine publică, în reglementarea de lege lata, neregularitățile procedurale constând în încălcarea principiului repartizării aleatorii sunt sancționate cu nulitatea absolută, ce poate fi invocată oricând în cursul judecății, chiar dacă nu este expres prevăzută de lege, fiind vorba de o nulitate virtuală, motiv pentru care nu se impune completarea art. 176 din Codul de procedură civilă și a art. 281 din Codul de procedură penală. Constatarea acesteia în situația pronunțării unor hotărâri judecătorești poate interveni însă numai prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.

În plus, potrivit art. 99 lit. o) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nerespectarea în mod grav sau repetat a dispozițiilor privind distribuirea aleatorie a cauzelor constituie abatere disciplinară.

Propunerea legislativă vizează nulitatea hotărârilor judecătorești pronunțate de un complet care nu a fost investit cu respectarea dispozițiilor legale privind distribuirea aleatorie a dosarului, dar nu cuprinde nicio mențiune din care să rezulte procedura în cadrul căreia ar urma să fie constatată nulitatea - cadrul în care se poate invoca - procesual sau nu, termenul și alte condiții, organul căruia îi revine competența constatării acestei sancțiuni juridice (nulitatea de drept a hotărârilor instanțelor). O asemenea competență nu ar putea fi reglementată în afara sistemului judiciar, ci ar trebui să revină instanțelor judecătorești, consecință implicită a aplicării principiilor fundamentale de drept (statuate atât la nivel național, precum și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului), printre care asigurarea dreptului părților la un proces echitabil, predictibilitatea și previzibilitatea normelor juridice, securitatea raporturilor juridice, respectarea hotărârilor judecătorești (acestea putând fi desființate/anulate în condițiile exprese prevăzute de lege), la care se poate adăuga și acela al separației puterilor în stat.

Astfel, conform art. 124 alin. (3) din Constituția României, republicată, justiția se realizează doar prin Înalta Curte de Casație și Justiție și celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege, iar hotărârile judecătorești pot fi desființate/anulate/modificate doar în cadrul căilor de atac care pot fi exercitate în condițiile legii după cum rezultă din cuprinsul art. 129. Totodată, potrivit art. 126 alin. (1) din Legea fundamentală, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii; aceste dispoziții sunt expres consacrate și la

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

nivelul legii organice, respectiv în cuprinsul art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pe de altă parte, în consonanță cu principiile constituționale menționate, art. 2 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că „orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este dator să respecte independența judecătorilor”. Or, independența puterii judecătorești, în toată gama elementelor de structură, ar fi înlăturată dacă, în afara căilor de atac, s-ar putea controla/anula o hotărâre judecătorească, ceea ce poate afecta dreptului cetățeanului la un tribunal independent, care ar deveni iluzoriu, consacrat doar formal, dacă hotărârile judecătorești vor sta indefinit sub emblema unui eventual control exterior căilor de atac judiciare prevăzute de lege. Ar fi afectat deopotrivă actul de judecată, dar și cetățeanul, existând posibilitatea latentă ca puterea lucrului judecat să fie înfrântă, dat fiind controlul ce s-ar putea exercita în afara căilor de atac judiciare prevăzute de lege, prin intermediul căruia se poate imprima sensul și întinderea dreptului, precum și interpretarea legii.

Argumente în plus rezultă și din examinarea dispozițiilor art. 16 din Recomandarea europeană CM/Rec (2010) 12 a Comitetului de Miniștri către statele membre.

Astfel, conform textului menționat „Deciziile judecătorilor nu pot face obiectul vreunei reanalizări, în afara procedurilor de atac sau redeschidere a cauzei, așa cum sunt prevăzute de lege.”

Propunerea legislativă se referă și la modificarea alineatului (8) al articolului 476 din Codul de procedură penală în sensul desemnării aleatorii, obligatoriu prin folosirea sistemului informatizat, a judecătorilor care vor face parte din completul pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, atunci când acestea privesc activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Cu toate că un text similar există și în Codul de procedură civilă, respectiv art. 520 alin. (8), propunerea de modificare a fost făcută doar în materie penală, deși situația este identică.

În reglementarea actuală, art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală are următorul conținut: „Atunci când chestiunea de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele sau, în lipsa acestuia, unul dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție va transmite sesizarea președinților secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept. În acest caz, completul va fi alcătuit din președintele sau, în lipsa acestuia, din vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, care va prezida completul, din președinții secțiilor interesate în

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.1 41, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

soluționarea chestiunii de drept, precum și câte 5 judecători din cadrul secțiilor respective, desemnați aleatoriu de președintele completului. După alcătuirea completului, pentru întocmirea raportului, președintele completului va desemna câte un judecător din cadrul fiecărei secții. Raportorii nu sunt incompatibili."

Potrivit art. 19 alin. (4) din Legea nr. 304/2004, desemnarea judecătorilor în compunerea completelor competente să judece recursul în interesul legii, precum și a completelor competente să soluționeze sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se va realiza în funcție de specializarea completelor de judecată din care aceștia fac parte.

În temeiul art. 8 alin. (1) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele ia măsurile necesare pentru desemnarea prin tragere la sorți a judecătorilor care fac parte din completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, din completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală, precum și a judecătorilor care fac parte din completele de 5 judecători. În lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți ia măsurile necesare pentru desemnarea prin tragere la sorți a judecătorilor care fac parte din completele pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, din completele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală, precum și a judecătorilor care fac parte din completele de 5 judecători.

Sistemul informatic poate repartiza aleatoriu cauzele pe complete, fără a putea fi utilizat pentru desemnarea aleatorie a membrilor unui complet. Sistemul propus de Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, respectiv desemnarea prin tragere la sorți a judecătorilor care intră în alcătuirea completului, asigură o desemnare aleatorie, fiind de natură înlătura orice suspiciune cu privire la imparțialitate. În situația vizată, dată fiind natura pluridisciplinară a chestiunii de drept puse în discuție, în mod util legea a prevăzut posibilitatea desemnării membrilor completului de președintele acestuia, tocmai pentru a avea în vedere specializarea judecătorilor, dar și buna administrare a activității instanței supreme.

Sub un alt aspect, Plenul a constatat și că propunerea de modificare a art. 199 din Codul procedură civilă, în sensul menționării, la data înregistrării cererii de chemare în judecată, a orei și a modalității de primire, precum și în sensul atașării, atunci când

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr.141, Sector 6, cod 061110

Tel: 311 69 00; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

Anexă la Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 76 din data de
21 ianuarie 2016

[REDACTED]
mijloacele tehnice permit, a dovezilor privind modul în care acestea au fost transmise
către instanță, nu este justificată fiind suficientă reglementarea actuală.

Modificarea care privește alineatul (2) nu se impune deoarece actuala
reglementare acoperă toate situațiile ce pot apărea în practică, fiind evident că ori de câte
ori sunt atașate dovezile privind modul în care cererea și înscrisurile care o însoțesc au
fost transmise către instanță, acestea se predau președintelui instanței sau persoanei
desemnate de acesta, care va lua de îndată măsuri în vederea stabilirii în mod aleatoriu a
completului de judecată, potrivit legii. Sintagma „când este cazul” a vizat situațiile în
care există astfel de dovezi, deoarece în cazul depunerii cererii personal de către petent
nu se poate vorbi de astfel de dovezi, reglementarea actuală fiind mai potrivită decât
propunerea de modificare. În practică, la dosar sunt atașate întotdeauna plicurile de
corespondență, dovada comunicării prin poșta electronică, iar când cererea a fost
comunicată prin fax, data și ora expedierii există chiar pe înscrisul respectiv.

Nu este oportună nici modificarea propusă pentru alineatul (1) deoarece la
modalitățile de primire și la dovezile în acest sens face trimitere alineatul (2), aspecte ce
pot fi oricum verificate din dovezile privind modul în care cererea și înscrisurile care o
însoțesc au fost transmise către instanță, dovezi ce se atașează la dosar. În ceea ce
privește ora primirii cererii, menționăm că în practică aceasta este consemnată pe cerere.

**PREȘEDINTE,
JUDECĂTOR MIRCEA ARON**

